

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 5 abril de 1914.—Núm. 37.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre . . . . . 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Nacionalisme i Socialisme

Meritoria es la tasca dels catalans d'esperit nou, que volen incorporar el seny català a les idees més lliberals del actual moment històric.

La nostra Catalunya té en sa historia idees i moviments d'esperit de llibertat humana; el nostre ressorgiment actual ha fet que totes les branques del saber humà no estessin recloses dintre de Catalunya, sino que's van expandint per tot el mon.

L'actual moviment catalanista-socialista, al nostre entendre, no es de restricció d'idees; no volém tancar-nos dintre del [si de Catalunya; o el moviment farà fallida o ha d'ésser per a incorporar al socialisme internacional les doctrines catalanistes, tot lo que té de lliberal i d'humà la nostra raça.

No fa molt que a fora de Catalunya ningú es recordava de nosaltres, eram una força perduda al afer de la humanitat; fa poc temps no solament se recorden de nosaltres, sino que'ns conviden i ens posen plat a taula per a laborar en companyia dels més eminents homes del mon.

Proba palesa de lo que diem, son els fets de que catalans il·lustres per el seu saber han sigut convidats als congressos universals de filosofia, fent un bell paper per la eficacia de les seves doctrines; als congressos universals de moral, hi han acudit treballs de compatriotes nostres; cada dia la premsa universal porta noves de llibres de reconegut valor científic, d'autors catalans, editades en totes les llengües; els nostres drames se paseijen triomfalment per tot el mon, incorporant-se per el seu sentit al sentiment universal; ara mateix una de les nostres entitats, l'Orfeó Català, que uneix d'una manera més íntima la força del esperit nacionalista amb el conreu universal de la música, ha sigut contractada per a donar grans concerts a Paris i més tard a Londres.

No acabariem mai si haguessim de parlar de nostres psicòlegs, de nostres pedagogs i de les demés branques de la intel·ligència humana de la nostra terra, els quals van incorporant-se al sentit universal, ¿i hem de restar parats els catalans a qui ens inquieta el desitj de que acabi per sempre l'exploació del home per l'home? ¿I per qué no hem de laborar dins la ciencia sociològica, fins a trobar la forma pràctica de que cada individu que actúa dins la producció obtingui el producte íntegre del seu treball?

***

A vos, benemerit Nin, que sou el que haveu tingut la valentia d'imposar-vos la tasca d'anar de poble en poble, amb la túnica del apòstol, a exposar les vostres idees de nacionalisme i socialisme, vos diem que desde aquest boç de terra catalana hi ha qui segueix vostres passos i qui escolta vostre evangeli; la vostra tasca es, al nostre sentir, doblement meritoria, perque ademés de la bona nova que aneu predicant, hi ha el fet remarcable de que redimiu el catalanisme del segell d'atàvic i regressiu.

A vos, Fabra Ribas, que s'ens representeu com ciclop per la fortitut de vostra actuació; vos que també sou un bon català que feu honor a la nostra terra, vos volem fer remarcar un fet dins de la historia del socialisme universal, que sens dubte coneixeu millor que nosaltres, per a que vegeu com les nacionalitats, com l'esperit de raça té influencia en les determinacions dels congressos del socialisme universal.

***

Considerem el problema social tan complex, que admetem que en tot temps han d'influir en les decisions dels Congressos internacionals les doctrines

elaborades per les diverses nacionalitats, sempre que hagin deixat en el crisol les escories locals inadaptables, quedant solament aquell esperit humà que permeti incorporar-se al sentit universal. Els alemanys son en l'actual civilització, els sabis, els pensadors, els filòsops, per això tenen verdadera influencia dins del moviment socialista, i la doctrina socialista en el sentit científic se nodreix del esperit alemany; els anglesos amb son esperit pràctic i amb sentit polític, tenen forsa arrelats els principis cooperatius, no deixant de reconeixer que les *Trade Unions* van adelantant en sentit socialista; la raça llatina es forsa adaptable al socialisme com ho demostra el haber fundat moltes institucions de caracter social, pero som una raça eminentment autoritaria: cada llatí porta un rei dintre son còs.

Cada raça en sí porta una bagatge d'esperitualitat i d'ideals, que sens donar-sen compte, exterioritza i vol fer triomfar lo que creu de justícia; aixó es un impediment que retarda el que'ns intel·ligiem els uns amb els altres i es causa de discordies.

No hem d'oblidar que fa molts anys qu'els militants del socialisme internacional, patiren una fonda divisió universal i encara avui se fa sentir si be molt atenuada, produida al nostre entendre, per esperit de raça, per esperit de nacionalitat. Que va ésser en el fondo la divisió provocada en el sí de la Internacional per en Carles Marx i per en Miquel Bakounine, sino una qüestió de raça, una qüestió de nacionalitat?

Els dos colossos de la Internacional, aquells dos hèrculs tallats en pedra de porfid, aquells dos noms que units varen fer trontollar el mon, aquells dos homes que varen provocar la unió de tots els quefes d'Estats del mon, se varen dividir perque l'un defensava la fórmula del sentit de la raça esclava i l'altre l'esperit de la raça germànica.

Aquest es el fet i cal tenir-lo en compte per al pervindre.

El nostre nacionalisme ha d'ésser un instrument de laboració científica, com ho son els cenacles catalans que laboren en els terrenys de la psicologia, de la pedagogia, etc., etc., sense egoismes, no per a tindre l'or a la caixa com fan els jueus i els avars, sino per a incorporar al sentit universal, al sentit humà, les seves creacions; i si tenim a Catalunya totes aquestes institucions, si tenim un sentit ben nacionalista, ¿per qu' no hem de tindre una rama científica de caracter netament nacionalista-socialista?

P. A. M.

***

De Fires

(V i últim)

Per acabar: Sentat que havem l'època en que deurien fer-se les Fires i Festes a Tarragona, es arribat el moment de parlar de la manera que deurien fer-se aquestes festes i aquestes fires. No som especialistes en aquest terreny, ni la pràctica del viure ens ha donat una ensenyansa prou robusta per a sentir plaça de mestre en cap materia, però com a ciutadans convençuts de la necessitat de formar-se un criteri per cada qüestió i cada fassa de la vida, no hem dubtat en exposar-lo aquest criteri, que n'havem tret de la qüestió qu'ens ocupa; així, continuarem en aquestes últimes ratlles estampant lo que pensem d'aquest problema.

Fassin-se fires a Tarragona, pero diferentes de les que havem fet fins avui. Fassin-se fires de bestiar, puig qu'elles poden representar una millora

grandíssima per a Tarragona; si nó, mireu aquets pobles de la provincia de Lleida que tan han crescut d'un temps ençà, i veurem com la major part ho deuen a l'importancia que han sabut donar a les nombroses fires de bestiar que sovint repeteixen.

Fassin-se fires a Tarragona, però fires d'útils de conreu i unes a manera d'exposicions de maquinaria agrícola i d'utilitat a la gent del camp, i veureu quina importancia donen a Tarragona.

Fassin-se fires de joguines i quincalla, però no en plena rambra, al bell mitx de la ciutat, sino a un altre lloc on no destorbi al veinatge i no embruti el millor passeig que tenim els tarragonins; no en barraques apedassades faltes de orientació envers un modelo i desprovistes de tot principi d'estètica, sino en parades sencilles i que obeeixin a un patró decent i decorós; fem en aixó lo que Barcelona que imposa la forma en que deu ésser construïda tota barraca de fira que vulga sentar-se en plena via pública.

Fem fires ben fetes i'n tocarem grans resultats, i per aixó anunciem-les amb temps i donem-les-hi tot aquell calor popular necessari per a que surti ben acabada una obra bastida per tot un poble.

I fem festes espléndides, extraordinaries; no pagades totes elles per l'Ajuntament, com tan comodament fem avui, sino pagades per tots, puix que tots ne toquem els resultats.

¿La manera? aquí'n vá una! La Comissió de festes deuria tenir una quantitat determinada per a pagar els gastos de les festes qu'en podriem dir populars: traques, castells de foc, gralles, gegants, músiques, etc., etc., i després una altra quantitat en la que obrir una especie de concurs de programes, de números especialitzats entre les societats, econòmiques, artístiques, deportives i culturals, acceptant aquells que cregués convenients, i subvencionant, no en tot, sino en una part més o menys crescuda segons el presupost del número escollit el que donés més garanties d'èxit, i confeccionar el programa oficial i definitiu.

Aixís se conseguiria pagar sols una petita part de les festes esportives, artístiques i culturals; fomentar a Tarragona l'afició a n'aquesta classe de festes que tan enalteixen al poble que les fá; fer més robustes aitals entitats, puig que donan-los-hi medis per a fer manifestacions de lo qu'elles fomenten, no hi ha dubte que sabrien aprofitar-sen i no's donaria el cas de que tinguem a Tarragona societats d'esport, d'art i de cultura, que no han realitzat cap del seu fi primordial en l'espai de dos anys; deslligar a la Comissió de festes d'una feina que per no ser de la seva especialitat ha de fer deficiente i li ha de reportar un gasto de temps i d'energies necessaries per altres assumptes, doncs les societats dels projectes premiats o subvencionats deurien, baix llur responsabilitat, portar a terme lo que en el projecte prometeren i encarregar-sen de tot el treball d'organització i propaganda; i, finalment, donar a les Festes de Tarragona un aspecte de festes modernes i de moderna capital.

***

Aquest ha sigut el nostre criteri en materia de Fires i Festes a Tarragona, exposat sens més fi que fer un be i respectant tot lo que'ls demés fassin o pensin en aquesta materia.

Es un assumpte aquest de gran importancia per a tot arreu i més per a Tarragona, on es necessari que tots fem tot l'esforç possible per a donar-li l'esplendor i la grandesa necessaries per guardar relació en llur extraordinaria bellesa.

Hem escrit aquets articlets sens intenció de mo-

lestar a ningú i sí en el transcurs dels escrits algú s'ha pogut sentir ferit en llur amor propi o susceptibilitat, dongu'el concepte per retirat.

Per lo demés, veuríem amb gust sapiguer com pensen els altres.

JOSEP GILABERT PUNSODA.

* * *

Mes de Tarragona

En ocasió d'uns comentaris

Sincerament tinc de dir que'm trovo en un moment de dubte. No se bé si dec o no contestar al autor de l'article *La elocuencia del silencio*, que sots la firma de P. R. publicà *Tarragona Federal* en sa edició del dimecres, 18 del passat mes, i en el que se m'aludeix diferents vegades en ocasió d'un article que vaig publicar en aquestes mateixes planes i que duia per títol *Pel bon nom de Tarragona*.

El dubte m'el sugereix el meu comentarista al encapsalar el seu treball *La elocuencia del silencio*, doncs si el callar equival a una eloqüència del concepte, jo dec ara callar per quan n'he tret, com a resultat general, un exagerat elogi a la meva modesta firma, i un particular mirament que'm plau agrair, cap acotat i descobert, davant del inconeget escritor.

Bé és cert, n'obstant, qu'entre mig del mirament hi ha una qu'altre fiblada contra lo que jo deia. i que cal acceptar també en "silenci de eloqüència", o millor, com una determinant de la lliure opinió periodística a la que'm plau aixís mateix respectar, fent-li pas sino en tingués prou, i oferint-li paper, ploma i tinta si n'ha-gués de menester de mi.

* * *

Determino contestar pel goig que proporciona a mon esperit tota polèmica on no s'hi ventilen qüestions passionals i de baixa política.

Dièu, vos, senyor P. R. en sístessi en el vostre destre article: "El patriotisme local es un sentiment que radica en lo mes íntim del cor i no deu sortir *intempestivament* als llabis".

I jo vos replico ara: El patriotisme local es un sentiment i com a tal no té rad de manifestar se sino quan se veu vecsat o escarnit.—El patriotisme es una rel·ligió de la mateixa ciutadania, és la educació pública del ciutadà en els afers del seu poble, no patrioteria, ni chauvinisme.

Ara bé: la ciutat, conjunt de ciutadans, és un dia mofada grotescament. Per entre l'ale de la ciutat hi batega el cor de l'home. I l'home, qui té ús de raó, voluntat, sentiment i tot lo humà per a exercir el llur dret social, aplaudeix o bé és revela, segons estimi o rebutgi un "càs d'opinió".

Heus'aquí el vostre cas i'ls cas meu, encara que apareixen en certa manera divorciats en el fons.

¿Que jo no haurè encertat prou bé el tema? Pots ser si; mes permetèume senyor P. R., que vos digui amb la mateixa sinceritat de quan vaig escriure mon pobre treball, que posat a la defensa no'm vá guiar altre móvil que'l de defensa, defensa espiritual a la fi de çò que un i altre volèm per damunt de tots els artificis que'ls homes jugan massa tost.

Jo no puc abundar en la teoria de que un de fora fassi la defensa o l'elogi de lo nostre, en el càs concret que ens ocupa.

En el sentit general, en el orde de l'excursionisme, de l'història i de la bellesa mediterrànea, es possible que's repetèixen els casos de prodigar lloances a la ciutat nostre, sempre mes d'estimar per tractar-se de gent forana i amb mes autoritat que no pas jo, ni qualsevol altre fill de Tarragona, pero cal que tingueu present, senyor P. R., que aquets il·lustres personatges que citeu, no farien, a ben segur, una defensa a base de sacrificar un agravi que no han rebut, per la rad sencillíssima de que no fora de la llur competència inmiscuir-se en un terreny que no és el propi, ni per tenir-hi cap mena d'obligació moral.

No tracto de justificar-me, sino que voldria sapigués rebutjar amb un gest de delicadesa çò que dièu de mi al titllar mon modest article de *intempestiu*. Jo no ho sé veure aixís, encara que sía mal jutge un mateix en la propia causa.

Intempestiu s'en és, al meu entendre, quan un hom s'aparta de lo que li és obligat a dir o callar: en la cosa per mi tractada no vaig fer sino que dir allò que entenía podia afavorir el bon nom de la ciutat, *vista o jutjada en unitat* i callant, sí, just és confessar ho en honor a la veritat, tot allò que la pogués fer aborrible.

Si en un i altre aspecte vaig pecar de parcial, a judici vostre, cal respectar la vostre desconfornitat, doncs la crec aixís mateix honorada i sincerament sentida.

Veieu, vos, en el vostre notable treball crític, abordéu una porció de temes rel·ligiosos, socials i d'estética, que bé mereixen un detingut exámen; pero al meu modo d'estimar-los, pecan de tendenciosos, flairejen un sentit polític determinat, respiren un sabor d'escola classificada que no els fan aparéixer despullats d'aquella precisa norma de serenitat i de equanimitat indispensables en la revisió de tota causa quan s'estima de justicia. Es clar que tots els factors hi caben com a elements de judici, més aixís i tot cal també atemperar les coses tal com fatalment son per llei natural o humana—renovant sempre, sí; ascendint sempre també—i no pas abocarles de la banda del grupu, doncs, senyor P. R. estém analitzant l'obra conjunta d'un poble, i un poble és, ha sigut, i hem de suposar que será, l'armònica agrupació de totes les escoles, de totes les creencies, de totes les virtuts i de totes les maldats dels seus veïns adhoc que de tota cosa material distribuïnt la a la fàisó de lo que l'esperit substanciós de l'artista la fassi esdevenir llei d'art, o revolució de la fantasia.

Aixís hi tot, soc reconegut de la vostre amable recordança.

B. M. i B.

* * *

Al senyor "Lectoral" de "La Cruz"

II

Comensém la tasca anunciada esclarint una lamentable confusió, que es molt generalitzada, i hem de fer-la remarcar per a situarnos degudament.

El *societarisme* i el *socialisme* el senyor *Lectoral* els confon com una sola cosa, essent dugues coses completament distintes.

El *societarisme* es una organització que la seva missió es de caracter econòmic; com organisme no perteneix a cap escola política; representa en lo social l'antitesis de lo que representa el *capitalisme*.

Al formar-se les escoles economistes, en els seus primers temps foren escoles d'adaptació a les necessitats presents del seu desenrotlló. En son afany de negocis varen transformar el modo d'ésser de la producció, deixant de banda, com *cantitats sens valor, els treballadors i la norma eterna de la justicia. La producció* absorvía tot el seu pensament; res parlaven de *la distribució*.

Els desitjos de guanys portaven al capitalisme a una explotació, a abusos de tal naturalesa, que'ls jornals varen arribar al mínim per a que'l treballador pogués viure i reproduir-se. L'estat de miseria va conduir als treballadors a la desesperació, alterant greument la pau pública; aquell seguici de pertorbacions, de conmocions socials, aquells crits de miseria pertorbaven les plácides digestions dels satisfets de la fortuna, despertant aixís del seu enso-piment als economistes, portant-los a canviar de rumbo i buscar altres fonaments, creant *la ciencia económica-social* que es la que actualment té inquietis i pertorbats a tots els pobles de la terra.

La moderna ciencia económica-social es la que ha donat als treballadors la fórmula d'organització de les *societats de resistencia* en lo que's refereix a les lluites amb el capital, i ha obert horitzons nous per acabar amb l'explotació *del home per l'home*.

Veurem quina es la organització de les societats de resistencia que aconsella la ciencia económica-social, per a que'ls treballadors puguin augmentar el salari. A les idees estátiques hi oposarem les dinàmiques.

* * *

La fórmula científica de la ciencia económica-social es la organització dels treballadors enfront del capital, aconsellant als mateixos que primerament s'organitzin tots els de un mateix ofici en societat de resistencia, i els que pel seu reduït nombre no puguin formar una secció, s'organitzarà en una secció que s'anomenara *varia*. Totes les seccions d'una mateixa localitat, se unirán en *federació local*, les federacions locals formarán *la federació*

de tot l'Estat i les de cada Estat formarán *la federació universal*.

No acaba aquí la organització dels treballadors; s'especialisa, se divideix el treball de manera que cada ofici de per sí formarà *una federació del mateix ofici*, unint-se amb els de la seva comarca primer; totes les comarques formarán *la unió de les de un mateix Estat*, i aquestes amb *les de tot el mon*.

Encara hi ha un cercle més particularizat per a tindre més força, més cohesió, i es que's formin *les grans federacions d'oficis similars*, com, constructors d'edificis, unió de transports, arts metal·lúrgiques, etc., etc.

Aquesta es la unió preconitzada per la moderna ciencia económica-social; aquestes forces organitzades no perteneixen a cap escola política; fan completa abstracció de política i religió. Quan s'entra en una societat de resistencia a ningú li pregunten per la seva filiació política o religiosa; son treballadors el·legits per les assemblees els qui dirigeixen i administren; cada una s'administra autònomament els seus fondos; tenen reglamentades les vagues; s'estudia la oportunitat i justicia de les reclamacions; la seva táctica es, no admetre la vaga com a sistema: l'admeten com a recurs extrem i desagradable.

No hi ha exemple d'haver perdut una sola batalla quan la vaga ha sigut declarada dintre dels principis que acabem d'exposar; el bon sentit dels nostres llegidors compendrà que amb una organització, una táctica tan senzilla i amb un exercit severament disciplinat, es impossible perdre cap lluita de les que's desenrotllin dins del plano que acabem d'esboçar.

¿Qué hi ha de immoral en tot lo que acabem d'exposar?

Aquestos principis i procediments son els que aconsellem que adoptin els treballadors si volen triomfar; son ells mateixos els qui han de conquistar *per dret* el seu millorsment.

El capital no's mou mai per sentiments en la esfera del negoci; va dret a la explotació més refinada; creu que n'hi ha prou en que mantingui les cases de beneficencia i hospital; *¡fa almoína!* La ciencia ha substituït aquesta per *la solidaritat*.

Al *trust del capital* hi oposen *el trust del treball*.

P. A. MARTÍ.

* * *

Un poble com no se'n trobaria un altre

Quin és i què té de particular i d'escepcional aquest poble per a dir que no se'n trobaria un altre? Es el de Vallfogona de Riucorp, que va fer célebre el no menys célebre poeta satíric-festiu Vicens Garcia, conegut més vulgarment per «Rector de Vallfogona».

Respecte a lo de escepcional, i tal si ho és, i fins paradoxal, la situació, que podríem dir geogràfic-polític-administrativa, en que's troba, de tal manera que, a bon segur, no's trobaria en tota Espanya un altre poble en les condicions anòmales en que's troba Vallfogona.

Els qui la coneixen aquesta població per tenir d'anar-hi per prescripció facultativa a pendre les seves salutíferes aigües, així com els qui no ignoren en quins indrets cau de Catalunya, i saben les marrades que s'han de fer per anar-hi, utilitzant carrils i carreteres, s'estranyaran ja—si és que ho ignoren—el dir-los que forma part del districte electoral de Vendrell.

Pero més s'estranyaran, els qui's llegeixin, d'altres incomprendibles anomalies que fan que'ls veïns de Vallfogona, segons per quins ordes de la vida ciutadana, i segons quins assumptes tenen a tramitar, han d'anar a diferents indrets de Catalunya, a poblacions situades a llargues distancies les unes de les altres.

Veïem-ho: Que's verifiquen eleccions de diputats a Corts? Dit queda que pertany al districte electoral de Vendrell. Que s'otorga algun contracte notarial sobre una finca que radiqui en el seu terme municipal? Al Registre de la propietat de Montblanc

ha d'acudir per a inscriure'l contracte. Que algun veí, dintre'l poble o en el seu terme, comet un acte criminos que precisi la intervenció dels Tribunals de justícia? S'obriran per ell les presons de Cervera, i'l Jutjat d'aquest partit instruirà el corresponent procés, i quan se verifiqui el judici per a veure i fallar la causa, processat, jurats i testimonis, han de compareixe davant de la Audiencia provincial de Lleida. Que han de solventar algun assumpte municipal-administratiu, cap a Tarragona; i a Tarragona han d'anar també els minyons del poble que els toca en *sort* anar a servir el rei. I finalment, en tot lo referent a assumptes d'orde eglesiàstic, han d'anar a Vic, a quin bisbat perteneix Vallfogona.

Digui ara'l lector si sab de cap altre poble que's trobi en una tan paradoxal situació com la en que's troba Vallfogona de Riucorp. Que un vallfogoní es vol casar? a Vic li enllestiran els papers. Que ha d'anar al servei de les armes? a Tarragona el destinaran a *cuerpo*. Que comet un crim dintre'l poble? el Jutge de Cervera l'encartarà i l'Audiencia de Lleida el judicarà. Que compra, ven o empenya una finca? a Montblanc l'inscriuran al Registre. Que es verifiquen eleccions legislatives? cap al Vendrell a portar el resultat de la votació.

Fins les Guies i Diccionaris estan discordes respecte a Vallfogona, puix mentre uns l'inclouen en el nomenclater dels pobles del partit judicial de Montblanc (Tarragona), altres diuen que pertany a la provincia de Lleida, a *12 leguas de la capital i 3 de Cervera*.

Ja són de planyer, ja, els vallfogonins, condemnats a rodar de l'un a l'altre indret de Catalunya per anar a evacuar o solucionar llurs assumptes, segons sien aquests d'ordre polític, administratiu, econòmic, eglesiàstic, militar o social. Fins deuen haver de portar una guia indicadora que'ls digui: Per tal cosa, a Montblanc; per l'altra, a Lleida; per aquesta, a Vic; per aquella, a Cervera, i per als vots del diputat, al Vendrell.

Ah! ens en deixavem un altre: en quant a eleccions provincials, no pertany al districte del Vendrell sino al de Valls-Montblanc. Es dir, ho suposem, puix no n'estem segurs, ja que res tindria de estrany que per a completar la seva paradoxal situació, resultés que forma part del districte de Figueres o de qualque altre districte gironí.

JAUME DELS DOMENYS.

(De *El Baix Penadés*.)

***

Alerta!

Aprobat per recent reial decret l'Estatut de la Mancomunitat Catalana, demà's reuniran a Barcelona'ls diputats de les quatre provincies catalanes per a designar el Concell permanent del nou organisme.

La necessitat que tenim de donar sortida als originals retrassats després de tres setmanes de vaga'ns deixa sense espai per a podernos ocupar d'aquest assumpte amb l'extensió que fora necessari. No volem, no obstant, deixar de fer constar la nostra satisfacció que esperem no's veurà entelada per certes designacions que s'anuncien i que produirien gran contrarietat en les comarques tarragonines.

Ara que s'acaba de donar el cop de gràcia al caciquisme de Marianao no'n faltaria d'altra que la Mancomunitat, aquesta bella esperança tant de temps covada, semblés voler-lo ressucitar. De cap manera ho volem creure i estém segurs que'ls rumors que certa gent propala resultaran totalment infundats.

***

Tercer Congrés Excursionista Català

Convocatoria

En compliment de l'acord pres en el Segon Congrés Excursionista de Manresa, la Junta nomenada per a organitzar el tercer dels esmentats Congressos, crida i convoca a tots els Centres i Agrupacions excursionistes de la nostra terra, i en general a tots els excursionistes catalans, per a que assistixin al «Congrés Excursionista de Tarragona», que's celebrarà el prop-venent mes d'Abril, baix les

Bases mes avall constatades, a l'objecte d'aplegar novament a tots els devots de l'excursionisme, i realitzar tasca profitosa i patriòtica, continuant l'obra col·lectiva de l'excursionisme català, de finalitat altament educadora i cultural.

Aqui esperem retrovar-vos per a be i en profit de nostra aimada Catalunya.

Tarragona, Març de 1914.

LA JUNTA ORGANITZADORA.

BASES

Primera. El Congrés celebrarà les seves sessions els dies 11, 12 i 13 del prop-venent mes d'Abril, en el lloc i hores que oportunament s'assenyalarán.

Segona. Serán congressistes per dret propi, tots els socis de les entitats excursionistes catalanes que satisfassin una pesseta per drets d'inscripció, i, además, aquelles persones que s'inscriuin com a tals abans de la data del 6 d'Abril vinent, i paguin la quota de 10 pessetes.

Tercera. Tots els congressistes podran enviar a la Junta Organitzadora memories, treballs i comunicacions referents als temes indicats a continuació; presentar a la mesa del Congrés, propostes escrites; pendre part en les seves deliberacions i assistir a totes les festes i actes que s'organitzin en son honor. Tindrán, además, dret a la rebaixa de préu que puga obtenir-se en els trens i excursions.

Quarta. La llengua oficial del Congrés per tots els seus actes i treballs serà la catalana. No obstant, tots els congressistes no catalans, en les deliberacions del mateix, podran usar la seva llengua propia.

Quinta. Els temes posats a la deliberació del Congrés son els següents: Cançons populars catalanes.—Del turisme marítim.—L'Excursionisme en les Escoles.

Podran també ser remeses al mateix, les comunicacions referents a qualsevol punt o assumpte relacionat amb l'excursionisme, i totes les proposicions que creguin convenients, de les que se'n donarà compte si la mesa del Congrés les declara oportunes.

Sols serán objecte de discussió les proposicions i'ls temes, però no les comunicacions.

Sizena. Totes les memories i comunicacions deurán dirigir-se al Secretari de la Comissió organitzadora (Centre Excursionista de Tarragona, carrer de en Vilamitjana), i deurán ser entregades abans del dia 6 del vinent mes de Abril.

Setena. Totes les memories y comunicacions deurán anar termenades per un resum de son contigut, o be formulades amb les corresponents conclusions.

Octava. La mesa o Junta Permanent del Congrés estarà formada per 1 president, 2 vis-presidents, 2 secretaris i 4 vocals, que serán nomenats en la primera sessió del Congrés, immediatament després de sa constitució.

Novena. En les sessions del Congrés sols se llegiran, en tota sa extensió, o per extracte, els treballs i comunicacions que hagi proposat la Junta Organitzadora a la mesa del mateix.

Dezena. En les sessions del Congrés cada congressista sols podrà usar un torn pera cada tema, en el que no hi invertirà més de un quart de hora, i altre torn per a la rectificació o resum, en el que no podrà emplear-hi més de 10 minuts. Aquests torns se refereixen als autors de les memories i proposicions. La mesa podrà concedir, además, dos altres torns, en els quals no podrà invertir-se més de 10 minuts per cada un d'ells.

La mesa del Congrés tindrà facultats discrecionals per a impedir tota discussió que no cregui pertinent.

Onzena. La mesa del Congrés quedarà constituída com a Junta permanent, per a portar a cap tots els seus acords i decisions, i estatuir tot lo referent a la celebració del Quart Congrés Excursionista Català, que's reunirà en el lloc que'l Congrés de Tarragona designi.

El Congrés es reserva el dret exclusiu, durant un any, de publicar els treballs presentats al mateix. Si passat aquest terme no ho ha fet la mesa del Congrés, els autors queden en llibertat de fer-ho.

Adicional. Amb motiu del Congrés, i apart dels

actes i festes que es celebrin en honor dels congressistes, s'organitzaran excursions al aqueducte romà i a la Pedrera romana del Médol, i visites a la Catedral, Muséu, muralles ciclòpies i voltes romanes del Circ.

***

La mort den Mistral

Les lletres catalanes estan de dol.

A l'edat de vuitanta quatre anys, ha mort en el seu mas de Maiano, el patriarca de la poesia provençal en Frederic Mistral.

L'obra del poeta es prou coneguda de tots els catalans, arribant-se a popularitzar a Catalunya el seu nom i els poemes tan inspirats que produí, entre ells "Mireio" i "Calendau", amdos de fama mundial.

Catalunya plora al poeta que tant havia demostrat estimar a la nostra terra, i RENOVACIÓ testimonía a la familia de l'il·lustre mort i a la Provença, el dolor que sent per la pèrdua del gran Frederic Mistral.

Noves

Per fi ha quedat solucionada satisfactoriament la vaga dels obrers tipògrafs d'aquesta ciutat, havent obtingut aquests remarquables ventatjes que considerávem de justícia.

Els jornals setmanals serán de 24 pessetes com a mínimum, respectant-se emperó'ls sous majors que's donaven. El jornal diari serà de 4'50 pessetes i's farán totes les festes de precepte i tradicionals exceptuant-ne dues: la del dimecres de cendra i la del 25 de març.

Per a celebrar l'èxit alcançat i pel qual sincerament els felicitem, els obrers han organitzat per a avui una forada.

***

Pel motiu avans esmentat, RENOVACIÓ ha deixat de publicar-se durant dues setmanes, i esperem que'ls nostres llegidors ens ho perdonaran, ja que l'haver-se interromput la nostra publicació ha estat per causa justificada.

Nostre amic en Tomás Rosell ha tingut la dissort de perdre per a sempre a la seva filla Na Carme que morí a la flor de sa joventut dimecres, després de sofrir una llarga malaltia.

Rebi l'amic i demés familia l'expressió de nostre sentiment.

L'Associació de la Premsa de Tarragona i sa provincia, degudament constituída ja, ha aplassat finses el 30 del corrent l'admissió de socis amb caracter de fundadors, éssent ja molts els companys inscrits.

Hem rebut els tres primers números de la revista *Catalunya Nova* que publica la colonia catalana resident a Buenos Aires.

Desitjem llarga vida al valent company i deixem establert amb gust el cambi.

El prop-venent dissabte, dia 11 de l'actual, a les 7 de la nit, s'inagurarà l'Exposició Esperantista de propaganda que la societat "Tarragono Esperanta" ha organitzat amb la cooperació de "Tarragona Katoliko" en l'hostatje de l'Orfeó Tarragoní. Aquesta Exposició podrà visitar-se durant els dies 12 i 13 des de les 11 a les 13, i des de les 18 a les 20.

Agraím l'invitació que hem rebut per a assistir a l'acte inaugural.

Nostre estimadíssim amic i paisá En Joan Arana qui encara no fa un any resideix a l'Havana, ha sigut elegit Vocal del Centre Català d'aquella capital.

Es amb veritable goig que li enviem la nostra enhorabona per tant honrosa com merescuda distinció.

Queden en cartera alguns articles i noves que ens hem rebut a última hora. Publicarem en el vinent número els que no hagin perdut l'actualitat.

IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteve Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei físc i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Abril 2 "Cabo Cullera"
" 9 "Cabo Nao"
" 16 "Cabo San Martín"
" 23 "Cabo Peñas"
" Cabo

PER A CETTE I MARSELLA

Abril 3 "Cabo San Martín"
" 10 "Cabo Peña"
" 17 "Cabo Corona"
" 24 "Cabo Toriñana"
" Cabo

Per a més informes, a son consigratari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.ª d Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Casés de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Gailach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés-Espanyol i Espanyol-Anglés.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar de Laousse**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles**.

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.º L.ª

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu